

CORINTO MACÃRÃRË Pablo p̄arĩ jóaripũ

Ãñuduticorigue

1 Yũũ Pablo, Timoteo marĩya wedegũmena múãrë ãñudutia. Yũũ Cõãmacũ booró Jesucristoyere wededutigũ beserigũ niiã. Yũũ atipũrë múãrë Cõãmacũrë padeorĩ põna macãrã Corintopũ niirãrë jóaa. Teero biiri niipetira Jesuré padeorã Acaya ditapũ niirãcãrë jóaa.

2 Múãrë Cõãmacũ marĩ Pacũ, Jesucristo marĩ Õpũ ãñurë ticoaro; ãñurõ niirecutiri tiáro.

Pablo ñañarõ netõrĩgue queti

3 Cõãmacũ Jesucristo marĩ Õpũ Pacũre usenire ticoada. Cũũrã marĩrë bóaneõ ññaĩ. Marĩrë wãcũtutuari tiirucuí.

4 Ûsã ñañarõ netõrécõrõ ùsãrë wãcũtutuari tiii. Teero tiirã, ùsãcã ãpẽrã ñañarõ netõrãrë wãcũtutuari tiimasĩã. Ûsãrë Cõãmacũ wãcũtutuari tiirĩrobirora cũãrë wãcũtutuari tiimasĩã.

5 Cristo ñañarõ netõrĩrobiro ùsãcãrë bayiró ñañarõ netõrë jeaa. Teerora sũcã ùsã Cristomena niirĩcãrë, ùsãrë pee wãcũtutuare jeaa.

6 Ûsã múãrë wãcũtutuari boorã, múãrë netõrĩ boosãrã, teero ñañarõ netõpacãra, nũcãjãã. Cõãmacũ ùsãrë wãcũtutuare ticorĩ, ùsãcã múãrë wãcũtutuari tiíadacu. Múã wãcũtutuara, múã ùsã tiirĩrobirora ñañarõ netõrã, tutuaromena nũcãjããdacu.

7 Múã ùsã tiiróbiro ñañarõ netõrĩ, Cõãmacũ múãcãrẽ wãcũtutuari tiigúdaqui. Teero tiirã, “padeodúbocua” jĩrõ manirõ múãrẽ bayiró wãcũria.

8 Yáa wedera, ùsãrẽ Asia ditapũ wáariguere múãrẽ masĩrĩ boogá. Ësã toopáre bayiró peti ñañarõ netõwũ. “Sĩcãrĩbíricu; diajõããdacu”, jĩmiwũ.

9 “Ësãrẽ sããdacua”, jĩ wãcũmiwũ. Teero wãcũrã, ùsã basiro dee tiĩ masĩriwũ. Teero tiirã, Cõãmacũ diarirare masõgúpere tiĩápurerere sãiwũ.

10 “Ësãrẽ sããdara tiĩya”, jĩrĩ, Cõãmacũ netõnéwĩ. Atitóre netõnérucujãĩ. “Too síropucãrẽ ùsãrẽ ñañarõ cúã tiidugári, netõnégúdaqui”, jĩ padeóa.

11 Cõãmacũrẽ múã ùsãrẽ sãĩbosári, teero tiigúdaqui. Paũ ùsãrẽ sãĩbosári, Cõãmacũ ãñurõ ùsãrẽ tiĩápugúdaqui. Cũũ teero tiirĩ ññarã, paũ ùsenire ticoadacua.

Pablo Corintopũ wáariguere wederigue

12 Ësã ateré wãcũrã, bayiró ùseniã: Atibúrecopũre basocáre tiiditóro manirõ ãñurõ tiirécũtira niirucuwũ. Múã watoapucãrẽ teerora tiiwũ. Teero tiirã, ùsã wapa cũohéra, ãñurõ tugueñaã. Ësã basiro ùsã masĩrémena teeré tiimasĩria; Cõãmacũ ùsãrẽ ãñurõ tiirémenape teeré tiimasĩã.

13-14 Múãrẽ ùsã merẽã jóaria; tũomasĩreno dícare jóarucua. Múã péerogã tũomasĩrõbirora niipetirere ãñurõ tũomasĩpetiri boogá. Teero tiirã, marĩ Òpũ Jesús pũtuaatiri bũreco jeari, múã ùsãmena ùseniãdacu; ùsãcã múãmena ùseniãdacu.

15 “Teero wáaadacu” jĩ wăcũgũ, múārē ĩnagũ wáasuguedugamiwũ. Múārē usenirĩ tiidugágũ, puarĩ múā putopũ wáadugamiwũ.

16 Macedonia ditapũ wáagũ, múārē ĩnanetōwadugamiwũ. Toopú jearigu, coeputúaatigu, múārē ĩnacāmerputaaatidugamiwũ. Too yũ jeari, múā yũ Judeapũ wáaadare maquērē tiíapuboĩyu.

17 Yũ toopú wáaheri ĩnarã, “¿añurō wăcũripacu, ‘wáaguda’ jĩ wedeseyiri?” ¿jĩgari múā? Múā yũre “atibúreco macārăbirora ‘wáaguda’ jĩrigũ niipacu, ‘wáaria’ jĩgũno niiqui” ¿jĩgari?

18 Niiria. Yũ Cōāmacũ diamacú maquērē wedegú wămemena múārē jĩā: Ūsā múārē wederere wasoríá.

19 Jesucristo Cōāmacũ macũ wasoríqui. Yũ, Silvano, Timoteocămena múārē cūye quetire wedetoawũ. Cũ “tiigúda” jĩpacũ, “tiirícu” jĩriyigu. Cũ jĩré diamacú maquē niā.

20 Niipetire Cōāmacũ “añurō tiigúda” jĩrigue Jesucristo tiiríguemena yaponói. Teero tiirá, Cōāmacūrē usenire ticora, Jesucristo wămemena “Cōāmacũ teerora tiáro” jĩā.

21 Cōāmacūră ūsărē, múăcărē Cristore pade-orucújărĩ tiii. Cũră marĩrē Cristomena niíadarare beserigu niiwĩ.

22 Marĩrē cũ pōna wári tiirígu niiwĩ. “Cũ pōna niā” jĩrere masĩdutigu, Espíritu Santore marĩpore ticodiocorigũ niiwĩ. Espíritu Santore marĩrē ticojĩgũ, nemorōră “ũmũsepu marĩrē añurere ticogudaqui” jĩmasĩrĩ tiii.

23 “Yũ Corintopũ wáaguda” jĩrigũ niipacu,

wáariwũ. “Yũũ wáaheri, múãrẽ nemorõ ãñucu” jĩĩ wãcũwũ. Múãrẽ bobooro wáari ññadugahegu, wáariwũ. Cõãmacũ yũũ teero wãcũriguere masĩqui.

²⁴ Múãrẽ “biirope padeoyá” jĩĩgũ mee tiia. Múã ãñurõ padeóa. Múãrẽ ãñurõ useniremena ninemoãrõ jĩĩgũ, teero tiiápudugaa.

2

¹ Teero tiigú, múãrẽ bóaneõrã niirĩ tiidugáhegu, wáariwũ sũcã.

² Yũũ múãrẽ bóaneõrã niirĩ tiirí, ¿noãpé yũũre usenirĩ tiibógari? Yũũ bóaneõrĩ tiirá yũũre usenirĩ tiimasĩricua.

³ Teero tiigú, toopú wáarono tiigú, múãrẽ quẽnojeádutigu jóawũ. Teeré jóagu, biiro wãcũwũ: Yũũ máata wáaatã, múã yũũre usenirĩ tiiróno tiirá, yũũre wãcũpatigu niirĩ tiibócu. Yũũ biiro wãcũã: Yũũ useniremena jeari, múãcã usenibojyu.

⁴ Yũũ tiipũrẽ jóagu, bayiró bóaneõremena, utirémema jóawũ. Múãrẽ bóaneõrã niĩãrõ jĩĩgũ mee jóawũ. Múãrẽ yũũ maĩnetõrere masĩdutigu jóawũ.

Ñañaaré tiiríguere acabóduriguere

⁵ Sĩcũ basocú múã watoapũ niigú marĩrẽ bóaneõrã niirĩ tiirígu niiwĩ. Yũũ dícuere teero tiirígu niiwĩ; múãcãrẽ teerora tiirígu niiwĩ. Múã niipetirapũre bóaneõrĩ tiiríjĩyi. “Múã niipetirapũre bayiró bóaneõrĩ tiirígu niiwĩ” jĩĩgũjã, jĩĩnemosãñu wedebocu.

⁶ Múã paũ “cũãrẽ biiro ñañaarõ tiiáda” jĩĩ, tiitóayiro. Nocõrõrã ñañaarõ tiyá.

⁷ Ñañaarõ tiinemórõno tiirá, cũãrẽ acabóya. Cũãrẽ wãcũtutuari tiyá. Múã teero tiihéri, cũũ bayiró bóaneõgũ wáaboqui.

8 Teero tiigú, múãrẽ cūũrẽ maĩrére ãñodutía sũcã.

9 Yũũ múãrẽ too sũgueropũre ate maquẽrẽ jóawũ: “¿Tee yũũ dutiriguere diamacúrã tiidũgamiĩ cúa?” jĩĩ masĩdũgagu jóawũ.

10 Cũũ tiiriguere múã acabóri, yũũcã acabóa. Yũũ wãcũrĩ, yũũre ñañarõ tiirĩjĩyĩ. Teero niipacari, múãrẽ maĩgú, cūũrẽ acabóa. Diamacúrã Cristo ññacoropũ acabóa.

11 Marĩ cūũrẽ acabóri, Satanás marĩrẽ netõñucãmasĩriqui. Cũũ tiirẽcutirere marĩ añurõ masĩã.

Pablo Troaspũ wãcũpatirigue

12 Yũũ Troas macãpũ Cristoye quetire buegu jeari, paũ cūũye quetire tũodũgáwa. Marĩ Õpũ cúaãrẽ tũodũgári tiirĩgu niĩwĩ. Teero tiigú, buemiwũ.

13 Yũũ Tito marĩya wedegure buajeáhegu, bayiró wãcũpatiũ. Teero tiigú, cúaãrẽ “wáagu tiia” jĩĩ, Macedoniarũ wáajõãwũ.

Cristomena ñañarére netõñucãrã niĩã

14 Cõãmacũrẽ usenire ticoa. Cūũrã Cristore ñañarére netõñucãrĩ tiirĩgu niĩwĩ. Ûsã cūũmena niĩjĩrã, ñañarére netõñucãrãbiro niĩã. Sitiaañũre niipetiropũ sesarobirora Cõãmacũ ãsãmena cūũye quetire niipetiropũ masĩpetijõãrĩ tiii.

15 Cristo paia tiirucúrobiro sitiaañũremena Cõãmacũrẽ sóepeogũbiro tiiquĩ. Ûsã cūũye quetire wedera, sitiaañũwarebiro niipetiropũ wáaa. Netõñenorira pũtopũ, pecamepũ wáaadara pũtopũcãrẽ cūũye queti jeaa.

16 Pecamepũ wáaadara “sitiaañũre pũni niicu” jĩĩ wãcũrãbiro ãsã wederére tũsaricua. Netõñenorirape ãsã wederére bayiró tũsacua;

“catiré ticoré niiã” jĩ wãcũcua. Cõãmacũ tiiápuriatã, noãpé tee quetire wedemasĩña manibójyju.

¹⁷ Ɖsã ãpẽrã tiiróbiro Cõãmacũye quetire wedera, wapasécãmesãria. Teero tiiróno tiirã, Cõãmacũ ticocorira Cristomena niijĩrã, Cõãmacũ ãñacoropure cãũye quetire jĩditoro manirõ wedea.

3

Mama netõnére quetire bueré

¹ Ɖsã “Cõãmacũye quetire diamacũrã buea” jĩrã, ãsã basiro ãsãye maquẽrẽ ãñurõ wedesera mee tiia. Ɖsã basiro “diamacũrã buea ãsãjã” jĩria. Teero biiri “cũã diamacũrã bueeya” jĩrĩpũrẽ ãpẽrã ãsãrẽ jóabosari booria. Múã teero jĩrĩpũrẽ ãsãrẽ jóaricãrẽ booria. ãpẽrãjã teero jĩrĩpũrẽ “jóabosaya” jĩ sãicúa; ãsãpeja sãiría.

² Múãrã “cũã Cõãmacũyere ãñurõ bueeya” jĩrĩpũbiro niijãrã tiia ãsãrẽ. Ɖsã múãrẽ “tiipũbirora niijãrã tiiya” jĩ, ãñurõ yeeripũnacutia. Niipetira múãrẽ masĩari siro, “Pablocã cããrẽ diamacũrã buejya” jĩcua ãsãrẽ.

³ Ɖsã múãrẽ bueri siro, múã niirecutiremena “Cristo jóaripũ niijãrã tiia” jĩ ãñoã. Tiipũrẽ jóarigumena jóaya maniwũ; ãtãpĩpũre jóaya maniwũ. Espiritu Santo múã wãcũrẽpũre jóarigu niiwĩ. Múã wãcũrẽre wasorígu niiwĩ.

⁴ Ɖsã Cristomena niijĩrã, Cõãmacũrẽ bayiró padeojĩrã, múãrẽ “Cristo jóaripũ niijãrã tiia” jĩã.

⁵ Apeyenó tiimasĩrere “ãsã basiro masĩwũ” jĩmasĩña maniã. Niipetire ãsã tiimasĩre Cõãmacũ ticoré niiã.

6 Cõãmacũ ãsãrẽ basocáre buemasĩrere ticorigũ niĩwĩ. Teero tiirá, mama netõnére quetire buea. Tee quetire basocáre buera, “ate jóariguere tiiyá” jĩ bueria; “Espíritu Santo boorépere tiiyá” jĩ buea. Dutiré jóariguere tiihéra pecamepũ wáacua. Espiritu Santope catiré petihére ticogá niĩ.

7 Cõãmacũ Moisére cãũ dutiré cũũriguere ticogu, ãtãpĩpũ jóayigu. Tee dutiré marĩ netõnucãre wapa sãcõãdutire niyyiro. Marĩrẽ sãcõãdutire niipacaro, ãñunetõjõãre niyyiro; asibatéremena jeayiro. Moiséya diapóacã bayiró asibatéyiro. Teero tiirá, Israelya põna macãrã cũũya diapóare ãñacõãtumasĩriyira. Jõõpemena cãũ asibatére petiwáyro. Tee dutiré ãñuré niyyiro.

8 Toorá nemorõ Espiritu Santo basocámena niĩãdare quetipe ãñunemoã.

9 Tee dutiré “basocá netõnucãrãrẽ ñañarõ tiiádacu” jĩrigue asibatéremena jeayiro; ãñunetõjõãre niyyiro. Toorá nemorõ “Cõãmacũ basocáre ‘ãñurãrã niĩya’ jĩ ãñagũdaqui” jĩré quetipe ãñunemoã.

10 Tee ãñunemorere marĩ ãñurõ ãñarĩpereja, tee dutiré ãñuré asibatéremena jeariguepe búri niiré pũtuájã sáa.

11 Tee dutiré ãñuré asibatéremena jeariguepe petiãdare niyyiro. ãñunemorepe petiriãdare niĩã. Teero tiiró, tee dutiré nemorõ ãñunetõnucãã.

12 Æsã petiriãdarere cotera, ãseniyuetoaa. Teero tiirá, diamacũ, cuiro manirõ wedea.

13 Æsã Moisés tiiróbiro tiiría. Cũũya diapóa asibatére “máata petiãdacu” jĩgũ, suti caseromena búatoyigu, Israelya põna macãrã tee petiwári

ĩñarijããrõ jĩĩgũ.

¹⁴ Cũã tũoríyira. Atitócãrẽ tee bũcu dutirére bueri tũorá, tũoríya. Tiisuti caserora Cõãmacũ asibatérere búatorobiro niitoaa cúãrẽ. Teero tiirá, netõnére maquẽrẽ tũoríya. Jesuré padeorípereja, Cõãmacũ cúãrẽ tũorí tiiquí.

¹⁵ Atitócãrẽ Moisés jóariguere bueri tũorá, tũoríya. Cũã tũomasĩre suti casero búatorobiro niijãã ména.

¹⁶ Marĩ Õpũrẽ padeogúno dícu tũoquí. Cõãmacũ cũũrẽ tũorí tiiquí; tiicasero pãðrõbiro wáacu sũcã.

¹⁷ Marĩ Õpũ, Espíritu Santomena sícũrã niĩ. Teero tiirá, Espíritu Santo marĩmena niirĩ, marĩ cãmotáro manirõ Jesuména ãñurõ niimasã.

¹⁸ Teero tiirá, marĩ niipetira dupupu búatori casero manirã niijĩrã, cũũ ãñurõ asibatérere ãñomasã.* Teero tiirá, jõðpemena cũũbiro wáara tia; cũũyere cũonemóã. Tee niĩã marĩ Õpũ tiiré. Cũũrã, Espíritu Santomena sícũrã niĩ.

4

¹ Cõãmacũ ãsãrẽ ãñurõ tiigú, Jesuyé quetire wedeadarare cũũrigũ niiwĩ. Teero tiirá, wãcũtutuhera niiria.

² Bobooro tiirére, basocá ãñahẽrõpu ãñañaré tiirére doo niĩã. Cõãmacũye quetire jĩĩditoreména wederia. Teero jĩĩrõno tiirá, tee quetire wasoró manirõ, diamacúwede. Teeména Cõãmacũ ãñacoropure ãsã wederére basocá “diamacúrá wedeeya” jĩĩ wãcũrĩ booa.

* **3:18** O “cũũ ãñurõ asibatérere ãñomasã”.

3 Basocáre netõnére quetire ùsã wederi, ãpẽrã cúã wãcûrére búatonorirabiro niicua; t̃uorícua. Tee quetire t̃uohérano pecamep̃u wáaadara niicua.

4 Cúã padeohére wapa atibúreco macãrã õp̃u Satanás cúãrẽ t̃uõñemasĩhẽrã wáari tiiquí. Teero tiirá, basocáre netõnére queti bóere niipacari, ññamasĩricua. “Cristo ãñunetõjõãgũ Cõãmacũ niirere ãñojú niĩ” jĩrere t̃uomasĩricua.

5 Ûsã basocáre wedera, “biiro niĩ ãsãjã” jĩ wederia; “Jesucristo basocá Õp̃u niĩ” jĩrerepere wedea. Ûsãyepereja wedera, “Jesuré maĩrémena múãrẽ padecotera niĩ” jĩ wedea.

6 Biiro niĩ: Cõãmacũ basirora sicutop̃u atibúreco naĩtĩãrõ niimiriguere bóeri tiiríg̃u niiwĩ. Teeré tiirírobiro cúãrã marĩye yeeripũnarĩp̃u bóeri tiiríg̃u ni-iwĩ. Teero tiirá, marĩ Cristore masĩrémena Cõãmacũ ãñurõ niirecutirere masĩã.

Marĩye õp̃uãrĩ mama õp̃uãrĩmena wasoádacu

7 Ûsã Cõãmacũye queti wederá búri niirã niĩ. Diiména tiirépar̃u wapapacáre posecutírepar̃ubiro niĩ. Teero tiigú, Cõãmacũ ùsã wederémena cúũ tutuarere ãñoquí. Ûsã basiro tutuare c̃uoríã.

8 Pee ñañarére netõpacára, bayiró peti wãcũpatiria. Wãcũpatipacara, “¿deero wáaadariye?” jĩria.

9 Basocá ùsãrẽ ñañarõ tiidugápacari, Cõãmacũ ùsãrẽ cõãwarii. Ûsãrẽ páanecõãcũpacara, sĩãríya.

10 Ûsã noo wáaro Jesuré sĩãrírobirora ùsãcãrẽ sĩãjãmiwã. Ûsã ñañarõ netõrĩra niipacara, catia. Teero tiigú, Jesús cúũ catirere ùsãmena ãñoĩ.

11 ʘsā catiró jeatuaro Jesuyé quetire wederé wapa sīārīquio niiā. Teeména Jesús ʘsāye ɔpūūrī bóaadare ɔpūūrīmena cūū catirére ẽñoĩ.

12 ʘsāpere sīārīquio niiā. Múāpe catiré petihére buaa.

13 Cōāmacūye queti jóaripūpū biiro jóanoā: “Yūū padeowú; teero tiigú, wedesewū”. Teerora jīā ʘsācā: ʘsā padeóa; teero tiirá, wedesea.

14 ʘsā ateré masījīrā, wedesea: Cōāmacū Jesús marī ʘpūrē diarigūpūre masōrigū niiwī. Teero tiigú, ʘsācārē cūūmena masōgūdaqui. ʘsārē, múārē sīcārōména cūū pūtopū néewagūdaqui.

15 ʘsā múāye añuré niiādarere boosārā, niipetire ʘsā ñañarō netōrére nūcājāā. Teeména āpērācā Cōāmacū añuré tīcorére masījīrā, cūūrē ʘsenire tīcoadacua. Jōɔpemenā paū peti cūūrē ʘsenire tico, “añunetōjōāgū niī” jīīnemoādacua.

16 Teero tiirá, wācūtutuarucujāā. Sotoápere butoá wáapacara, popeapūre búrecoricōrō nemorō tutuanemoā.

17 Biiro wācūā: ʘsā atibúrecopū ñañarō netōré máata petiádare niiā. Tee ñañarō netōré wapa apeyé nemorō añuré buaadacu. Bayiró ʘseniremena cūū pūtopū niirucujāādacu.

18 ʘsārē baurocá wáarere wācūnūnūseria. Bauhérepere wācūnūnūsea. Baurocá wáare petiádacu. Bauhérepe niirucujāādacu.

5

1 Marīye ɔpūūrī muī wiseri marī niiré wiseribiro niiā. Tee wiseri tiiróbiro marīye ɔpūūrī bóaadacu. Cōāmacūpe ũmūāsepū añuré wiseri petiríadarere

quënoyúetoaqui. Tee wiseri basocá tiirígue mee niicu.

² Ate diamacūrã niiã: Marĩ ãnopá niirã, ñañarõ tãgueñaã, ãmuãse niirí wiipũ wáadugara.

³ Tiiwií sutiró tiiróbiro cãmotáadacu, sutimanírãbiro niirijãrõ jĩrã.

⁴ Marĩ atibúrecopũre ate õpũũrĩmena ñañarõ netõã. Teero tiirã, ñañarõ tãgueñaã. Marĩye õpũũrĩrẽ cõãdugara mee teero jĩã, ãmuãsepũ niĩadare õpũũrĩpere wasorí boorã. Tee niirucudari õpũũrĩ wasorí, bóaadari õpũũrĩ petiádacu.

⁵ Cõãmacūrã marĩrẽ teero wáaadarere quënoyúerigũ niiwĩ. Cũũ marĩrẽ ãñurõ tiĩadarere masĩsuguedutigũ, Espíritu Santore ticodiocosũguerigũ niiwĩ.

⁶ Teero tiirã, padeorucúa. Ateré masiã: Ƴsã ate õpũũrĩmena niirã, Cõãmacũmena niiria ména.

⁷ Cũũrẽ ññaripacara, cũũ jĩrìguere padeonũnũsea; teeména niiã.

⁸ Teero tiirã, ateré wãcũrã, padeóa: Ate õpũũrĩrẽ cõãjãdugamiga, Cõãmacũmena niirã wáadugara. Cũũmena niirĩ, nemorõ ãñuniãdacu.

⁹ Teero tiirã, ate õpũũrĩmena niirã, o niirucudare õpũũrĩmena niirãcã, Cõãmacũrẽ teerora usenirĩ tiirucújãdugaga.

¹⁰ Cristo wapa tiĩadari bureco jeari, marĩ niipe-tira toopú niĩadacu. Basocácõrõrẽ marĩye õpũũrĩpũ tiirìguere Cristo masĩqui. ãpẽrã ãñurere ñeeãdacua; ãpẽrãpé ñañarére ñeeãdacua.

Cõãmacũmena ãñurõ niirecutire maquẽ

11 ʒsã teeré masĩjĩrã, marĩ ʒpũrẽ quioníremena ñnarã, basocáre “ʒsã wederére diamacá maquẽ niĩã” jĩĩ pãnarĩ tiia. Cõamacũpe ʒsãrẽ masĩtoai. Múãcãrẽ teerora ʒsãrẽ masĩrĩ booa.

12 ʒsã basiro ʒsãye maquẽrẽ ãñurõ wedesera mee tiia sũcã. ʒsãrẽ ãñurõ masĩ, ʒseniremena wãcũãrõ jĩĩgũ, múãrẽ jóaa. Teeré masĩrã, ãpẽrã buerĩ basoca ʒsãrẽ ñnarãrõ wedeseri, múã cũãrẽ yuũmasĩãdacu. Cũã sotoá maquẽ dícu baurére wãcũrã, yeeripũna maquẽrẽ wãcũhẽrã niicua.

13 Múã ʒsãrẽ “mecũrã tiiĩya” jĩĩbocu. ʒsãpe “Cõamacũ booró tiirã tiia” jĩĩ yuũadacu. Múã apetóre ʒsãrẽ “mecũrĩya” jĩĩbocu. ʒsãpe “múã ãñurõ niĩãdarere boosãrã, teero tiia” jĩĩ yuũadacu.

14 Cristo ʒsãrẽ maĩrĩ ñnarã, cũũ dutirére tiia. Ateré masĩnoã: Sícũ niipetirare diabosarigu ni-iwĩ. Teero tiirã, niipetira cũũmena diarira tiiróbiro puũuájĩyu.

15 Cristo niipetirare diabosarigu ni-iwĩ. Catiré petihérere cuorã cũã booró tiirĩjããrõ jĩĩgũ, teero tiirĩgu ni-iwĩ. Cũũ boorépere tiiaro jĩĩgũ, cũãrẽ dia masãbosarigu ni-iwĩ.

16 Teero tiirã, ʒsã basocáre ñña, wãcũrã, atibúreco macãrã wãcũrõbirora wãcũria. Too sũgueropũre ʒsã Cristore atibúreco macãrã wãcũrõbirora wãcũmiwũ. Mecũtĩgãrẽ teero cũũrẽ wãcũria sãa.

17 Cristo cũũmena niigãnorẽ cũũ niirecutirere wasorĩ tiiquĩ. Cũũ too sũguero tiirĩguere ti-inemórĩqui sãa; mama dícu niicu cũũpũre.

18 Cõamacũrã niipetirere teero wãari tiiquĩ. Cũũrã Cristo diariguemena ʒsãrẽ cũũmena ãñurõ niirecutiri tiirĩgu ni-iwĩ. Niipetirare teero niirĩ

boogú, ùsàrě cū̄ye quetire wededutigũ cū̄rigũ niiwĩ.

19 Tee queti biiro niiã: Cõãmacũ Cristo di-ariguemena atibúreco macãrãrě cū̄mena añurõ niirecutiadarere cū̄rigũ niiwĩ. Cúã ñañaré tiirere petirí tiirígu niiwĩ. Niipetirare cū̄mena añurõ niirecutiri boogú, ùsàrě cū̄ye quetire wededutigũ cū̄rigũ niiwĩ.

20 Teero tiigú, Cõãmacũ ùsàrě Cristore wasorá niiãrõ jĩgũ, ticocorigũ niiwĩ. Cõãmacũ ùsã wederemena basocáre boocói. Teero tiirá, Cristo wãmemena Cõãmacũmena basocáre añurõ niirecutidutia.

21 Cristo péerogã ñañaré tiirípacari, Cõãmacũpe marĩ ñañaré tiiré wapa cū̄rě ñañaré tiirígubiro ñañarõ netõrĩ tiirígu niiwĩ. Teero tiiríguemena marĩ Cristomena niirĩ, Cõãmacũ marĩrě wapa cū̄ohérare tiiróbiro ññãĩ.

6

1 Ùsã Cõãmacũyere padeapuri basoca niijĩrã, “cū̄ múãrě añuré ticorére teero ññacõãrijãña” jĩã.

2 Cõãmacũye queti jóaripũpũ biiro jĩ jóanoã: Cõãmacũ ateré jĩĩ:

“Yũũ basocáre añurõ tiirító niirĩ, mũũ sãĩríguere tũowú.

Yũũ netõnéri bureco niirĩ, mũũrě tiíápuwu”,* jĩ jóanoã. Tũoyá. Mecútígã cū̄ teero tiirító niiã. Mecútígã cū̄ netõnéri bureco niiã.

3 Æpērãrě ùsã Cõãmacũye paderére ñañarõ wedeseri booría. Teero tiirá, basocáre ñañaré tiíẽñoria, “Cõãmacũrě padeoríbocua” jĩrã.

* 6:2 Isaías 49.8.

4 Biirope tiia: Niipetire ũsã tiirémena, ũsãrẽ wáaremena “Cõãmacũye paderá niiã” jĩrere ãñoã. Ũsãrẽ merẽã wáari, nũcãjãã; apeté bayiró ñañarõ netõã; ũsãrẽ apeyenó dusaa; wisióre tũgueñaã;

5 ũsãrẽ tãnaãya; peresu wiipũ sõnecoya; acaribítutire wáaa; bayiró padea; apetére cãniría; teero biiri jũabóaa.

6 Æpẽrãrẽ ñañarõ tiiría; diamacú maquẽrẽ masiã; ũsãrẽ merẽã wáari, potocõrõ manirõ niiã; Æpẽrãrẽ bóaneõ ãñaã; Espíritu Santo tiiapuremena padea; Æpẽrãrẽ jĩdutoro manirõ maã;

7 diamacúrã wedea; Cõãmacũ tutuarere cõoa. Ũsã Cõãmacũyere paderá surarabiro niiã. Ũsã wãmocutíre ũsã diamacú tiiré niiã. Teeména surara cãmerisíarã wáarabiro Cõãmacũyere wedera wáaa; ũsãrẽ cãmotádugara ũsãrẽ docacũmurĩ tiimasĩriya.

8 Æpẽrã ũsãrẽ padeorémena ãñaãya; Æpẽrãpé padeoríya. Æpẽrã ũsãrẽ ãñurõ wedeseya; Æpẽrãpé ñañarõ wedeseya. Ũsã diamacú maquẽrẽ wedepacari, Æpẽrã ũsãrẽ “jĩdutori basoca niĩya” jĩ ãñaãya.

9 Niipetira ũsãrẽ masĩpacara, sĩquẽrã ũsãrẽ ãñamasĩhẽrã tiiróbiro ãñaãya. Apetére ũsãrẽ sĩãdũgãpacari, niirucua. Cúã ũsãrẽ ñañarõ tiipacára, sĩãríya.

10 Ũsã bóaneõpacara, ũsenirucujãã. Ũsã apeyenó cõorípacara, ũsã buerémena Æpẽrãrẽ pee cõorábiro niirĩ tiia. Apeyenó cõorípacara, niipetire cõorábiro niiã.

11 Yáa wedera Corinto macãrã, yayióro manirõ múãrẽ ũsã wãcũrere wedepetijãã. Ũsã múãrẽ bayiró maĩrere ãñoã.

12 Cãmerĩ maĩré manirĩ, múãye wapa niiã; ùsãpe múãrẽ bayiró maĩmíã.

13 Sĩcũ cũũ põnarẽ wederobirora унцã múãrẽ wedeguda: Ёsã múãrẽ diamacú maĩrõbirora múãcã ùsãrẽ maĩñá.

Marĩ Cõãmacũwiibiro niiã

14 Jesuré padeohéramena cãmeyiorijãña. Diamacú tiirã diamacú tihéramena niimasĩricua. Bóeropu niirã naĩtĩrõpu niirãmena niimasĩricua.

15 Cristocã Satanámena sĩcãrĩbíro wãcũricua. Teerora sũcã padeogú, padeohégumena sĩcãrĩbíro wãcũricua.

16 Cõãmacũwiipure Cõãmacũ dí cure padeoró booa; weerirare padeoríjãrõ booa. Marĩpe Cõãmacũ catirucugumena niijĩrã, Cõãmacũwiibiro niiã. Cũũ basiro biiro jĩrigu niiwĩ:

“Cũãmena niigũdacu; cúã watoapu cãmesãgũdacu.

Унн cúã Òpũ niigũdacu; cúã yáara niiãdacua.†

17 Teero tiirã, ñañarã putopu niimiãrira witiwajõãña”, jĩĩ marĩ Òpũ.

“Niipetire ñañaré tiirére tiiríjãña.‡

Teero tiirí, унн múãrẽ ñeegũda.

18 Унн múã Pacu niigũda;

múã унн põna niiãdacu”, jĩĩ marĩ Òpũ tutuanetõjõãgũ. §

7

1 Teero tiirã, yáa wedera, унн maĩrã, Cõãmacũ “teero tiigũda” jĩĩriguere masĩrã, niipetire marĩ ñañaré tiirére duujããda. Marĩye õpũrĩrẽ ñañorére,

† 6:16 Levítico 26.1; Ezequiel 37.27. ‡ 6:17 Isaías 52.11. § 6:18 2 Samuel 7.14; 1 Crónicas 17.13.

marĩ wãcũré ñañorére duuáda. Cõãmacũrẽ quioníremena padeojĩrã, cũũ booré díccure tiíada.

Corinto macãrã wãcũre wasorígue

² Ûsarẽ maĩñã. Sĩcãrĩ múãrẽ ñañarõ tiiríwũ; múã padeorécãrẽ ñañoríwũ; múãyere jĩĩditoremena néeríwũ.

³ Yũũ múãrẽ “wapa cũorã niĩya” jĩĩgũ mee tiia. Yũũ too sũguero jĩĩrirobirora múãrẽ maĩã. Teero tiirã, marĩ catira, sĩcãrõména niĩã. Diaracã, sĩcãrõména niirucuadacu.

⁴ Yũũ múã ãñurõ tiiré quetire tũogú, “teerora tiirucúadacua” jĩĩ wãcũwũ. Æpẽrãrẽ múã ãñurõ tiirére useniremena wedea. Teero tiigú, ñañarõ netõpacú, wãcũtutua, bayiró useniã.

⁵ Macedoniapũ coerí siro, ãsã yeerisãre buaríwũ. Ûsã noo wáaro ñañarõ netõwũ. Æpẽrã ãsãmena cãmerĩ cúasodũgawa. Múã ãsã buerirare wãcũgũ, bayiró wãcũpatiũ.

⁶ Cõãmacũ bóaneõremena niirãrẽ wãcũtutuari tiigúpe Tito ãsã pũtopũ jearémena ãsarẽ wãcũtutuari tiiwĩ.

⁷ Cũũ jearémena díccũ wãcũtutuariwũ. Múã cũãrẽ wãcũtutuari tiiríguere tũorã, nemorõ wãcũtutuanemowũ. Múã yũũre ãñadũgarere, múã wãcũpatiriguere, múã yũũre wãcũrere wedewĩ. Teeré tũogú, toorã nemorõ useninemowũ.

⁸ Yũũ múã ñañaré tiirére múãrẽ jóaripũmena múãrẽ bóaneõrã niirĩ tiiwũ. Mecãtigãrẽ teeré wãcũpatiria. Too sũguero “yũũ jóaheri ãñunibojĩyu” jĩĩ wãcũmiwũ. Teeré mecãtigã wãcũria. Múãrẽ bóaneõrĩ tiipacú, yoari bóaneõrĩ tiirĩjĩyu.

⁹ Mecãtigã yũũ useniã. Múã bóaneõriguere wãcũgũ mee useniã. Múã bayiró bóaneõriguepe

múārē wācūpati, wasorí tiiyíro. Teero tiigú, useniã. Cõãmacū booróbirora múã ñañaré tiiríguere wācū, bóaneõyiro. Teero tiiró, usã múārē jóacoricū múārē ñañarõ tiiríjīyu.

¹⁰ Marĩ Cõãmacū booróbirora bóaneõrã, wācūpati, wasoa. Teeména netõnénoã. Too síro “ñañaré tiitú” jĩña maniã. Atibúreco macārãpe cūã ñañaré tiiríguemena bóaneõjācua. Bóaneõpacara, pecamepυ wáacua.

¹¹ Múãpe Cõãmacū túsaróbirora bóaneõrĩ, ate añuré pϩtuáyiro: Múã watoapυ wáariguere “quēnoãda” jĩiyiro; “too sugueropare marĩ diamacú tiiríjīyu; mecútīgã diamacú tiia sáa”, jĩiyiro; múã watoapυ wáariguere múã yoari teero ññariguere wācūrã, cúayiro; “Cõãmacū marĩrē ñañarõ tiibóqui”, jĩ wācūrã, cuijõãyiro; yϩ múārē ñnagū wáari booáyiro; diamacú maquērē tiidugáayiro; “ñañaré tiigúre diamacú ñañarõ tiíadacu”, jĩiyiro. Niipetire teero múã tiiréména múã wapa cuohérere eñoyíro.

¹² Teero tiigú, múārē jóagυ, ñañaré tiiríguyere, teero biiri ñañaré tiinógūye dícre wācūriwυ. Múãye niíadarere bayiró wācūwū. Múã Cõãmacū ññacoropυ usārē bayiró maĩã sáa. Teeré masídutigu múārē jóawυ.

¹³ Teero tiirá, múã añurõ tiiréména usã wācūtutuawυ.

Teero wācūtutuara, Tito bayiró usenirĩ ññarã, toorá nemorõ useninemowū. Múã niipetirapυra cūārē añurõ tagueñarĩ tiiríra niíwū.

¹⁴ Tito múã pϩtopυ wáaadari suguero, yϩ múãmena usenirere cūārē wedewυ. Cūã toopú jeari, yϩ jĩrirobirora wáyiro. Niipetirere

ũsã múãrẽ wederiguere diamacúrã wedewu. Teerora ũsã Titore múãye maquẽrẽ wederiguẽcã diamacúrã niwũ.

¹⁵ Múã cũrẽ quioníremena bocayiro. Cũũ dutirere yũũyiro. Múã teero tiiriguere wãcũgũ, múãrẽ nemorõ maĩnetõneĩ.

¹⁶ Yũũ múãrẽ padeóa; “ãñurõ tiiádacua” jĩgũ, bayiró ueniã.

8

Ticodugaro jeatuario ticodutire

¹ Yáa wedera, ũsã ateré múãrẽ masĩrĩ boogá: Macedoniaru Jesuré padeoré põnarĩ macãrãrẽ Cõãmacũ ãñuré ticorigu niwĩ.

² Cúã bayiró ñañarõ netõpacára, diamacú tiiríra niwã. Teero ñañarõ netõpacára, bayiró ueniwã. Cúã bóaneõrã peti niipacara, pee apeyé cõorá tiirõbiro ãpẽrãrẽ ãñurõ tiiápuwa.

³ Cúã booró cúã cõoró jeatuario cúã cõorere ticowa. Cúã “ticoada” jĩãriro nemorõ ticowa. Yũũ cúãrẽ teero tiirí ññawũ.

⁴ Ûsãrẽ sĩcãrĩ mee biiro jĩwã: “Cõãmacũrẽ padeorá bóaneõrãrẽ ãsãcã niyerure ticoada”, jĩwã.

⁵ Cúã ũsã wãcũriro nemorõ tiiwá. Cúã marĩ Õpũrẽ “mũũ booré dícare tiiáda” jĩsugewa. Too síro ãsãrẽ “múã dutirere tiiáda Cõãmacũ boorõbirora” jĩwã.

⁶ Teero tiirá, ũsã Titore múã pũtopu wáadutia. Cũũ too sugeropu múã pũto niigũ, niyerure néõnucãyigu. Teeré peotídutira cũrẽ ticocoa. Teero tiirá, múã ãñurõ ueniremena néõnucãriguere diamacú tii yaponóãdacu.

7 Múã niipetirere ãñurõ tiia: ãñurõ padeóa; Cõãmacũyere ãñurõ buea; teeré ãñurõ masiã; useniremena ãñurõ tiia; usãrẽ maĩã. Múã tee niipetirere ãñurõ tiiróbirora niyeru ticorecãrẽ teorora tiiyá.

8 Teeré jĩgũ, múãrẽ dutiré peti tiiróbiro jĩgũ mee tiia. Yũũ múãrẽ “apemacãrĩ macãrã useniremena niyeru néotoawa, ãpẽrãrẽ tiiapura” jĩ wedegu, ateré masidugaga: “¿Múãcã bóaneõrãrẽ maĩrere eñoãdari cúãrẽ tiiapuremena?”

9 Marĩ Òpũ Jesucristo marĩrẽ ãñurõ tiiriguere múã masiã: Cũũ niipetire cuogú niipacu, marĩye ãñurẽ niĩadarere boosãgũ, bóaneõgũbiro wáarigu niiwĩ. Cũũ bóaneõgũ wáariguemena marĩpere pee cuorábiro wáari tiirigu niiwĩ.

10 Múãrẽ ãñurõ niirĩ boogú, yũũ wãcũrere múãrẽ jĩgũda. Biiro niĩã: Iicãmamena múã apemacã macãrã suguero niyeru néõnucãrira niiwũ. Teeré néõrã, useniremena néõrira niiwũ.

11 Teero tiirã, múã tiinucãrirobirora tii yaponóña. Múã useniremena “ticoada” jĩrirobirora teorora tii yaponóña. Múã ticodugaro jeatuario ticoya.

12 Marĩ diamacúrã ticodugari, marĩ ticodugaro jeatuario ticori, Cõãmacũ teeména useniqui. Marĩ cuohérere Cõãmacũ sãíríqui.

13 Múã ãpẽrãrẽ tiiapujĩrã, múãpere cuohéra putuári booríã.

14 Sĩcãrĩbíro cuorí booa. Mecütígã múã cuoréména cúã boorere tiiapua. Too síropũ cúãcã cúã cuoréména múã boorere tiiapuadacu. Teero tiirã, sĩcãrĩbíro cuoádacu.

15 Tee Cõamacũye jóaripũꝑꝑ biiro jóanoã: “Pee seerígũcã c̃uonetõriwi; péerogã seerígũcãrẽ d̃usaríwũ”, * jĩĩ jóanoã.

Tito c̃ũũ menamacãrãmena Corintopũ wáaadare

16 Ỹũũ máũye maquẽrẽ wãcũã. Ỹũũ wãcũrõbirora Titocãrẽ Cõamacũ wãcũrĩ tiiyígũ. Teero tiigú, Cõamacũrẽ usenire ticoa.

17 Ỹũũ Titore “Corinto macãrãrẽ ñagũ wáaya” jĩĩrĩ, máata ỹũũwi. Mecútígãrẽ c̃ũũ múãrẽ ñnadugajĩgũ, c̃ũũ ãñurõ t̃usarõmena múã p̃utopũ wáagũdaqui.

18 Titomena ãpĩ ticocoadacu. C̃ũũ marĩya wedegũ niĩ. Niipetira Jesuré padeoré põnarĩ macãrã c̃ũũrẽ biiro wedeseya: “C̃ũũ Jesuyé quetire ãñurõ wedei”, jĩĩya.

19 Apeyecãrẽ, Jesuré padeoré põnarĩ macãrã c̃ũũrẽ beserira niĩwã, ãsãmena niyeru néõriguere néewadutira. Ësã bóaneõrãrẽ niyerure ticora, marĩ Õpũrẽ ãñurõ wedesedutira, teero ticoa. Teero biiri ãsã useniremena tiíapudugarere ãñorã, teero tiia.

20 Ësã pairó niyeru néõriguere néewara, basocá ãsãrẽ “niyeru tiidíójĩyu” jĩĩrĩ booría.

21 Teero tiirã, ãsã marĩ Õpũ, teero biiri basocá ññacoropũre diamacú tiidugáa.

22 Cúãmena ãpĩ marĩya wedegũcãrẽ ticoconemoã. C̃ũũ bayiró tiíapudugarere ãsãrẽ naĩrõ ãñowĩ. Mecútígãrẽ múãrẽ “cúã diamacúãrã tiíadacua” jĩĩgũ, nemorõ tiíapudugai.

23 Titoye maquẽrẽ ãpẽrã sãññarĩ, biiro jĩĩña: “Pablo menamacũ c̃ũũmena padegú ãsãrẽ tiíapugũ

---

* 8:15 Éxodo 16.18.

niiĩ”, jĩĩña. Āpērã puarãrẽ sãĩñárĩpereja, biiro jĩĩña: “Jesuré padeoré põnarĩ macãrã cãã ticocorira niiĩya. Cãã tiirémēna Cristore ãñurõ wedeseri tiiĩya”, jĩĩña.

²⁴ Teero tiirã, maĩrémena cããrẽ bocaya. Múã teero tiirĩ, Jesuré padeoré põnarĩ macãrã múã maĩrére tũoádacua. Ĕsã cããrẽ biiro jĩĩwũ: “Corinto macãrã basocãre ãñurõ bocaaya”, jĩĩwũ. Múã teero tiirĩ tũorã, cãã ãsã jĩĩriguere “diamacãrã niiĩayu” jĩĩãdacua.

9

Niyeru néõre

¹ Múã niyeru néõrere Jesuré padeorãre ticoadare maquẽrẽ jóanemoria; múã masĩtoaa.

² Y_{HH} múã tiiápuđugarere masĩtoaa. Ĕseniremena Macedonia macãrãrẽ biiro wedea: “Iicũmamēna Acaya* dita macãrã ‘tiiápuada’ jĩĩñcãwã”, jĩĩ wedea. Teeré tũorã, pa_H Macedonia macãrã “ũsãcã tiiápuada” jĩĩwã.

³ Teero niipacari, Titore cãũ menamacãrãmena múã p_Htop_H ticocog_uda. Y_{HH} Macedonia macãrãrẽ jĩĩriguere diamacũ wãari booa. Y_{HH} “Corinto macãrã niyeru néõ, c_Hoyúeadacua” jĩĩwũ.

⁴ Apetó y_{HH} múã p_Htop_H wãari, Macedonia macãrã y_{HH}mena wãabocua. Ĕsã toopũ jeara, múã niyeru néõhẽrã niirĩ buajeáđugariga. Y_{HH} “cũã néõtoajĩya” jĩĩrigue wapa bayiró bobooro wãabocu. Múãcã teerora bobobócu.

* **9:2** Corinto Acaya ditap_H niiyiro.

⁵ Teero tiigú, yuu biiro wãcũã: Yuu múã putopu wáadari suguero, Titocãrẽ wáadutia. Cúã múã “ticoada” jĩ néõrere quẽnosuguéadacua. Cúã teero tiirí, ùsã jeadari suguero, múã cuotóaadacu. Teero tiirá, ãpẽrã múãrẽ “ticoya” jĩripacari, múã wãcũrõ ticoadacu.

⁶ Múã ateré wãcũña: Oterí basocu péerogã oteri, péerogã ducacutiri ññaqui. Pee oterigupeja pee ducacutiri ññaqui.

⁷ Marĩ “nocõrõ ticoguda” jĩ tũgueñarõcõrõ ticoro booa. Marĩ ticodugahera, o ãpẽrã ticodutiri ññañarõ tũgueñarã, ticorijãrõ booa. Ûseniremena ticorãre Cõãmacũ maĩquí.

⁸ Cõãmacũ niipetire ãñuré múãrẽ ticonemomasĩ. Cũũ teero tiirí, múãrẽ dusariadacu. Múãrẽ ticorémena múãpe ãpẽrãrẽ tiiápumasĩadacu.

⁹ Tee Cõãmacũye queti jóaripũpu biiro jóanoã:

Ññugú bóaneõrãrẽ ãñurõ ticoqui.

Teero tiiró, cũũ ãñurõ tiiré niirucujããdacu,†

jĩ jóanoã.

¹⁰ Cõãmacũrã niiĩ oteréperire ticogú, teero biiri yaarere ticogú. Tee tiiróbiro cũũrã múãcãrẽ niipetire múã cuoádarere ticogudaqui. Oteréperi wii ducacutirobiro múã cuorere nemorõ wári tiigúdaqui. Teemena múã ãpẽrãrẽ ãñurõ tiiápumasĩadacu.

¹¹ Teero tiirá, pee cuojĩrã, ãpẽrãrẽ tiiápuadacu. Múã ticorere ùsã ticobosari, tee niyerure ñeerã Cõãmacũrẽ ùsenire ticoadacua.

¹² Múã Cõãmacũrẽ padeorá bóaneõrãrẽ tiiápura, cúãrẽ dusaré dícuere ticora mee tia; Cõãmacũcãrẽ ùsenire ticora tia.

---

† 9:9 Salmo 112.9.

13 Múã cúãrẽ tiápurementa múã Cristoyere pade-orére, cúãrẽ yũũrere ãñoã. Cúã teeré ñnarã, Cõãmacũrẽ usenire ticoadacua. Teero biiri múã cúãrẽ, niipetirare tiápuri ñnarã, teeré tiádacua.

14 Cúãcã Cõãmacũ múãrẽ ãñurõ tiirere ñnarã, bayiró maĩrémena Cõãmacũrẽ múãye niiãdarere sãĩbosáadacua.

15 Cũũ marĩrẽ ticorigue ãñunetõjõãre niiã. Tee ãñunetõjõãre dee jĩĩ wedesemasĩña maniã. Teero tiirã, Cõãmacũrẽ usenire ticoada.

10

Pablo “apóstol niiã” jĩĩ wederigue

1 Yũũ Pablo múãrẽ tiidutígũda. Yũũrá niiã basocá biiro jĩĩ wãcũnorigũ: “Cũũ marĩmena niigũ, bári niigũbiro wedesei; marĩrẽ jóagũpe, tutuaromena jóai”, jĩĩcua. Múã Cristo niirecutirere masĩã; cũũ bóaneõ ñnarémena tiidutíyigũ.

2 Teero tiigũ, yũũ cũũ tiiróbiro niidũgagũ, ateré múãrẽ tiidutía: Yũũ múã pũtopũ jeari, múã sĩquẽrãmena tutuaromena wedeseri tiirĩjãña. Sĩquẽrã múã menamacãrã ãsãrẽ biiro jĩĩãyira: “Cúã atibúreco macãrã tiiróbiro Cõãmacũ booré tiirícua”, jĩĩãyira. Yũũ teero jĩĩrãnorẽ diamacúrã tutuaromena wedesegũda.

3 Ësã atibúrecoũ niipacara, atibúreco macãrãbiro cãmerĩquẽria; Cõãmacũ wãmocutíre ticorémenape cãmerĩquẽã.

4 Ësã wãmocutíre atibúreco maquẽ mee niiã; ãmuãse maquẽ, Cõãmacũ tutuare cãorépe niiã. Teeména ññaré tutuarere docacũmurĩ tia.

5 Cõãmacũ wãmocutíremena basocá cúa wãcũremena buerere diocóa. Cúa wederemena múãrẽ pãnarĩ tiidugácu; múã Cõãmacũrẽ masĩrĩ boorícu. Ʋsã cúa buerere diocóari siro, Jesús boorẽpere cúaãrẽ tiidutía.

6 Múa Cristo dutirere añurõ yũũri ññaãri siro, ùsã biiro tiimasĩãdacu: Niipetira netõnucãrãrẽ ññaãrõ tiíadacu.

7 Múa sotoá maquẽ dícuere ññaã. “Cristomena niíã” jĩgũno ateré masĩrõ booa: Cũũ diamacũ Cristomena niigũ, “Pablocã Cristomenarã niíya” jĩ masĩgũdaqui.

8 Yũũ múãrẽ wedegu, ùsã dutirere “jĩnemosãñu wedetu” jĩpacu, boboría. Marĩ Õpũ ùsãrẽ tee dutirere ticorigu niĩwĩ, múã cúaãrẽ padeonemóãrõ jĩgũ. Múa padeorere ññaõãrõ jĩgũ mee tee dutirere ticorigu niĩwĩ.

9 Yũũ jóarepũrĩmena múãrẽ ucããdutigu mee jóaa.

10 Æpẽã yũũre biiro jĩcua: “Cũũ jóare bayiró tutuaremena dutia. Cũũ baurocápereja tutuhegũbiro bauwĩ. Cũũ wedeserecãrẽ bayiró tũsaya maniã”, jĩcua.

11 Yũũre teero jĩrãno ateré masĩrõ booa: Ʋsã yoaropũ niirã jóacoriobirora múã pũtopũ jearacã, teerora tutuaromena wedeseadacu.

12 Siquẽã múã watoapũ niirã cúa basiro cãmerĩ padeorã biiro jĩcua: “Marĩpeja añurõ tiia”, jĩ cãmerĩ wedesecua. Teero jĩ wedesepacara, masĩricua. Ʋsãpe cúa tiiróbiro ùsã añurõ tiirere péerogã wedeseñaria; yũũ tiiré cúa tiirémema queodũgária.

13 Ûsã tiiríguere jĩnemosãñu wederia. Cõamacũ ãsãrẽ Cristoye quetire wededutirigũ niwĩ. Cũũ tiidutĩre dícare tiia. Cũũrã ãsãrẽ múã pũtopũcãrẽ tee quetire wededutirigũ niwĩ.

14 Teero tiirã, múã pũtopũ wáara, Cõamacũ wáadutiheropũ wáara mee tiia. Múãmena niisũgũewũ. Ûsãrã múãrẽ ãñurẽ “Cristo basocãre netõnéi” jĩrẽ quetire wedesũgũewũ.

15 Ûsãrẽ Cõamacũ wededutigũ cũũriro jeatuaro wedea. Æpẽrã tiiríguerpũre “yũũ tiirígue niĩã” jĩria. Teero jĩrõno tiirã, múãrẽ padeonemórĩ tiidũgãa. Múã padeonemórĩ iñarã, ãsã múãrẽ nemorõ bue-masĩã. Cõamacũ ãsãrẽ cũũriro jeatuaro bueadacu.

16 Too síro múã nemorõ niirẽ macãrĩpũ Jesuyé quetire wedegũda. Cũũye quetire wedeya manirẽ macãrĩpũ wáadũgaga. Æpẽrã cúã paderigũerpũre “yũũ paderẽ niĩã” jĩdũgahẽgũ, teero tiidũgãa.

17 Cõamacũye queti jóaripũpũ ateré jóanoã: “Yũũja ãñunetõjõãgũ niĩã; biiro tiigũno niĩã” jĩdũgagũno jĩrijãrõ booa. Biirope jĩrõ booa: ‘Marĩ Õpũ ãñunetõjõãgũ niĩ; biiro tiirígu niwĩ’, jĩrõ booa”,* jĩ jóanoã.

18 Sícũ cũũ basiro wedesegũ “yũũ ãñurõ tiia” jĩgũrẽ “cũũ ãñugũ niĩ” jĩmasĩña maniã. Marĩ Õpũ sícãnorẽ “ãñugũ niĩ” jĩrĩ, ãñugũ peti niĩ.

11

Pablo jĩditori buerĩ basocare jĩrigue

1 Mecũtígã múãrẽ yéẽ maquẽrẽ wededũgaripacũ, wedegũda. Yéẽ maquẽrẽ wedegũ, jĩãmagũ tiiróbiro

* 10:17 Jeremías 9.4.

tugueñaã. Yꝰꝰ jóarere páasutiro manirõ bueri boogá.

² Cõãmacũ cũũ põnarẽ ãpĩrẽ padeorí booríqui. Cũũ múãrẽ doerobirora yꝰꝰcã múãrẽ doea. Múã yꝰꝰ Cristoyere wederi tʊorá, padeowá. Teero tiigú, Cristo múã manꝰ niigũdũbiro niĩ. Múã sícõ numiõ manꝰcutigodo tiiróbiro niã. Sícõ numiõrẽ ñañarẽ manigõrẽ wiyagúdubiro múãrẽ wiyadugága.

³ Teero wiyadugápacũ, Evare wáarirobirora múãcãrẽ “wáabocu” jĩgũ, bayiró wãcũã. Pĩno ãñurõ cũũ jĩditomeniremena coore jĩcõãsãyigũ. Æpẽrã cũũbiro jĩditora, múã “Cristo booré dícare diamacú tiiáda” jĩ wãcũrere wasorí tiibócu.

⁴ Múã biiro tiiáyro: Æpẽrã múãrẽ buera jeari, merẽã wedepacari, múã ãñurõ tʊoꝰsénicu. Cúãpe ãsã Jesuyere diamacú wederirobirora wedericua. Espíritu Santoyere merẽã bueri, cúã buerere ñeeãyiro. Cõãmacũ basocáre netõnére quetire cúã bueri, merẽã niipacari, múã ãñurõ tʊocú.

⁵ Múãrẽ buerá Jesús cũũyere wededutigũ beserira nemorõ tugueñacua. Yꝰꝰpe “cúã docapũ niã” jĩ tugueñaria.

⁶ Yꝰꝰ ãñurõ wedeseri basocũ tiiróbiro wederipacũ, Cõãmacũyepere ãñurõ masiã. Tee masirere niipetire yꝰꝰ tiirẽmena múãrẽ eñoãwã.

⁷ Yꝰꝰ Cõãmacũyere basocáre netõnére quetire wederé wapa múãrẽ wapaséhegũ, ¿ñañarõ tiri? Buri niigúbiro pade, wapatá, yaawũ múãrẽ netõnére maquẽrẽ boosãgũ.

⁸ Yꝰꝰ múãrẽ tiiápugũ, ãpẽrã Jesuré padeoré põnarĩ macãrã yꝰꝰre niyeru ticocorira niiwã.

Yuu teeré ñeegũ, cúãye niyerure néeduoꝓbiro tũgueñawũ.

⁹ Yuu múãmena niigũ, apeyenó dusarí ññagũ, sícũrẽ potocõriwu. Maríya wedera Macedonia macãrã jeara, yũre dusarénorẽ ticowa. Teero tiigú, múãrẽ sãĩ potocõriwu. Teerora yapacutíjãgũda.

¹⁰ Yuu diamacũrã Cristoye maquẽrẽ masĩã. Teeré masĩrõbirora atecãrẽ masĩã: Yuu bueré wapa apeyenó sãĩricu; sícũ Acaya dita macũ “Pablo cũũ bueré wapa wapaséi” jĩĩmasĩriqui.

¹¹ ¿Deero tiigú biiro wedesegari yuu? ¿Múãrẽ maĩhẽgũ teero jĩĩgarite? Niiria. Yuu múãrẽ maĩrẽre Cõãmacũ masĩqui.

¹² Yuu peja yuu tiirucúrobirora tiirucúgũda. Æpẽrãpeja yuu tiiróbiro “tiirá tiia” jĩĩmicua. Teero tiirícua. Cúã bueré wapare wapasécua; yũre wapaséria. Teero tiirá, cúã “ãpẽrã Jesús beserira tiiróbiro tiia” jĩĩmasĩricua.

¹³ Cúã “Jesús cũyere wededutigũ beserira niĩã” jĩĩrã, teero jĩĩmajãrã tiíya. Cúã tiiditóra niíya. Sotoá dícu Jesús beserira tiiróbiro bauúya.

¹⁴ Teero tiiré wisióricu. Satanácã teerora tiimasĩqui. Apetó cũũ ángele añugúbiro, asibatégubiro baugú wáaqui.

¹⁵ Teero tiirá, cũũrẽ padecoteracã cũũ tiiróbiro tiicúa. Sotoá dícu añũrẽ tiirábiro baucúa. Cúãpeja cúã ñañaaré tiiré wapa pecameꝓ yapacutídiaadacua.

Pablo ñañaarõ netõríque

¹⁶ Yuu too suguero jóaribirora múãrẽ jóanemogũda. Yéẽ maquẽrẽ wededugaripacu,

wedeguda. Teeré yuu wederi, “¿apeyé cūye maquē dícare wedejīgū, mecūgá tii?” jĩ wācūrijāña. Teero wācūrāpeja, “cū booró wedejāārō” jĩña ména. Āpērā cūye maquēcārē bayiró wedecua, múārē padeoáro jĩrā. Teero tiigú, yuucā yuu tiiriguere péero wedeguda.

17 Marĩ Ōpū teenórē wededutiririgu niimiwĩ. Teero tiigú, “mecūrĩ basocubiro wedeguda” jĩā.

18 Paḡ múārē buerá noo booró cū basiro dícu añurō wedeseya. Cū teero tiirí, yuucā yuu basiro añurō wedeseguda.

19 Múā “masīnetōrā niiā” jĩ wācūrā niipacara, mecūrĩ basoca wedeseri, añurō useniremena nucājāmasīcu.

20 Biiro tiirácārē nucājāāyiro: Múārē dutiaperare, múāyere néerārē, múārē dutirábiro tiiáperare, múā nemorō uputí macārābiro múārē tiirāre, múārē diapóapḡ páaracārē nucājāāyiro.

21 ¿Āñujāĩ múārē cū teero tiirí? Acuéi, ¿cū tutuanetōjōārā niĩ? Ūsāpe cūābiro tutuaria. Teero tiirā, cūābiro ñañarō tiiría.

Cūā “biiro biia ūsājā” jĩ añurō wedecua. Teero tiigú, yuucā cūābirora yé maquērē wedeguda, wededugaripacu.

22 Cūā “hebreoa niiā” jĩcua. Yuucā cūūrā niiā. Cūā “Israelya pōna macārā niiā” jĩcua. Yuucā cūūrā niiā. Cūā “Abraham pārāmerā niinḡnḡsera niiā” jĩcua. Yuucā cūūrā niiā.

23 Cūā “Cristore padecotera niiā” jĩcua. Yuupeja cūā nemorō cūūrē padecotegu niiā. Yuu teero jĩīgū, wedeseāmagūbiro wedesea. Yuu cūā nemorō

padenetõncãwũ. Cúã nemorõ peresuwiseripũ sõneconowũ. Yũure cúã nemorõ tânawã. Pee siãríquiõro niiwũ.

24 Judíõa sicamoquẽne yũure ñeenucõjĩrã, wecũ caserodamena tânawã. Cúã yũure tânarécõrõ treinta y nueve tânawã.

25 Ìtĩãrĩ yucuména yũure páawa. Sĩcãrĩ ãtãperimena yũure déewa. Ìtĩãrĩ ùsã wáari, dooríwũ duadiawũ. Sĩcãrĩ duagũ, sicañami, sicabũreco tiimaapũre pasawũ.

26 Pee wáanetõwũ. Díare tĩãwagũ, duariquiõro netõwũ. Yaarĩ basoca watoa, yáa wedera judíõa pũtopũ, judíõa niihẽrã pũtopũ quiorémena wáanetõwũ. Teero biiri macãpũre, basocá manirõpũre, día pairímaapũre quiorémena cãmesãwũ. “Jesuré padeorá niĩã” jĩditori basocá watoapũcãrẽ quiorémena cãmesãwũ.

27 Yũũ padegũ, ñañarõ netõwũ. Pee ñamirĩ cãniríwũ. Jũabóawũ. Oco sĩnidugáwũ. Pee betiwũ. Yũũábũawũ. Apetóre yũure suti maniwũ.

28 Apeyeréja, búrecoricõrõ yũũ niipetiro macãrãrẽ Jesuré padeoré põnarĩ macãrãrẽ bayiró wãcũã.

29 Tutuhegũno niirĩ, yũũcã cũũbirora tutuhegũ tũgueñaapua. Sĩcũrẽ ãpẽrã ñañaré tiidutĩri, cũũ ñañaré tiirĩ, yũũ ñañaré tiidutĩramena cúaa.

30 Yée maquẽrẽ wedegũ, “biiro tiigãno niĩã yũũja” jĩria. Teero jĩrõno tiigũ, “yũũ tutuhegũ niĩã” jĩã.

31 Cõãmacũ marĩ Òpũ Jesús Pacũ yũũ wederére “jĩditogu mee tiirĩ” jĩmasĩqui. Cũũrẽna ɸsenire ticorucujãrõ booa.

32 Y_{HH} Damascop_H niirĩ, tiimacã dutigú y_{HH}re ñeedugag_H, biiro tiiríg_H niiwĩ: Tiimacã witiware soperip_Hre surarare cūūrig_H niiwĩ cotedutig_H. Cūū tiidita òpū Aretas wāmecutig_H doca macū niiwĩ.

33 Y_{HH} menamacārāpe y_{HH}re biiro tiiwá: Piimena tiimacã sānirō macã sopegāp_H duun_Húsediocowa. Teero tiigú, y_{HH} cūārē ñeōrír_H.

12

Pablo quēēōp_H tiiróbiro ññarig_H

1 Yéē maquērē weded_Hgaripacari, múā y_{HH}re wederi tiia sūcā. Yéē maquērē y_{HH} basiro añurō wederi, múārē tiíap_Hria. Teero biipac_H, marĩ Ōpū quēēōp_Hre tiiróbiro y_{HH}re ēñoríguere wedeg_Hda.

2 Cristore padeorí siro, biiro wáaw_H: Quēēōp_Hre tiiróbiro Cōāmacū y_{HH}re cūū p_Htop_H néemuāwawí. Teeré y_{HH} ññari siro, catorce cūmarĩ netōā. Yáa òpūūmena o yeeripūnamena dícu wáagu wáajīy_H; masīriga. Cōāmacū dícu masīqui.

3-4 Ateré masīā: Cōāmacū ũm_Hāsep_H Paraíso wāmecutirop_H y_{HH}re néejeawí. Yáa òpūūmena o yeeripūnamena dícu néewagu néewajīy_H; masīriga. Cōāmacū sīcūrā masīqui. Y_{HH} toopú niigū, basocáre wedemasīña manirére wedeserí t_Howá. Y_{HH} toopú t_Horigue basocáre wededutire mee niiwā.

5 Y_{HH}re toopú néewariguere añurō wedeg_Hda. Y_{HH} añurō tiiríguerepereja wederia. Y_{HH} “basocú dícu niijīgū, tutuheg_H, ññarō netōā” jīrere añurō wedeg_Hda.

6 Teero jīpac_H, y_{HH} basiro añurō wedesed_Hgag_H, wedesemasīā. Diamacú maquērē wedeserí,

“mecũrĩ basocũ niĩ” jĩĩmasĩriya. Yé maquẽrẽ wedesemasĩpacũ, wedeseria. Yũũ basiro yũũ añũrõ wedeseremena yũũre padeorĩ boorĩa. Yũũ tiirere ãĩatoarapũ, yũũ wederere tũotõarapũ, padeorĩ booa.

⁷ Cõãmacũ yũũre ãñorĩgue añũrẽ peti niiwũ. Yũũ teerẽ wãcũgã, yũũ basiro “ãñũgũ niĩã” jĩĩrĩquio niiwũ. Teero tiigũ, Cõãmacũ yũũre teero wãcũrĩ jĩĩgũ, biiro tiiwĩ: Satanás yáa õpũũrẽ pũnirõ tiirĩ, teero ãñajãrigũ niiwĩ. Tee pũnirẽ potaga sããwarobiro pũniã.

⁸ Ìĩĩãrĩ yũũ marĩ Õpũũrẽ “tee pũnirere netõnẽña” jĩĩ sãĩmĩwũ.

⁹ Cũũpe yũũre ateré jĩĩwĩ: “Yũũ mũũrẽ añũrõ tiia. Teero tiirõ, mũũrẽ apeyenó dũsarĩa. Basocã tutuhera niirĩ, yũũ tutuarere nemorõ ãñomasĩã”, jĩĩwĩ. Teero tiigũ, yũũ tutuhegũ niirẽmena useniã. Yũũ tutuheremena Cristo cũũ tutuarere añũrõ ãñoĩ.

¹⁰ Teero tiigũ, yũũ tutuhegũ niirere useniremena nũcãjãã. Yũũ Cristore padeorẽ wapa ãpẽrã yũũre ñañarõ jĩĩpacari, yũũre apeyenó dũsapacari, ãpẽrã yũũre ñañarõ tiipacari, yũũre wisiõrere tũgueñapacũ, useniremena nũcãjãã. Nemorõ tutuhegũ niirõno tiigũ, nemorõrã tutuanemogũ wáaa.

Corinto macãrãrẽ Pablo bayiró wãcũrigue

¹¹ Yũũ basiro yé maquẽrẽ añũrõ wedesegũ, mecũgũbiro wedesegũ tiia. Mũãpeja yũũ wedesedũgaherere yũũre wedeseri tiia. Mũã yũũre añũrõ wedeseatã, ãñunibojĩyu. Mũãrẽ jĩĩditoremena buerã Jesús cũũyere wededutigũ beserira nemorõ tũgueñacua. Yũũre “cũã docapũ niĩã” jĩĩ tũgueñaria.

Yꝰ bári niigú niipacu, teero bueãmajãrã doca niiria.

12 Yꝰ múã pꝰtopꝰ niigũ, potocõrõ manirõ pee Cõãmacũ dícu tiimasĩrere tiiẽñowũ. Teeména diamacúrã “yꝰ Jesús cũyere wededutigũ beserigũ niiã” jĩrere eñowũ.

13 Æpẽã Jesuré padeoré põnarĩ macãrãrẽ, múãcãrẽ sĩcãrĩbíro tiiwú. Ate dícuare tiiríwu: Múãrẽ wapasériwu. Múã tũgueñarĩ, teeména ¿múãrẽ ñañarõ tiirí? Ñañaãtã, yꝰre acabóya.

14 Yꝰ múã pꝰtopꝰ wáaguda jĩgũ, quẽnotóaa. Mecãtigã yꝰ wáaremena ïtĩãrĩ wáaadacu. Toopú jeagũ, múãrẽ “niyeru ticoya” jĩ potocõricu. Múãyere booríã; Cristoyepere múãrẽ tiinemorĩ booa. Múã masĩã: Basocá cúã pacusũmuãrẽ niyerure quẽnocũbosaricua; pacusũmuãpe cúã põnarẽ niyerure quẽnocũbosacua.

15 Teero tiigú, yꝰ cõorócõrõ múãrẽ tiiápuguda. Niipetire yꝰ tutuaremena múãye niĩadarere tiiápuguda. Teero yꝰ múãrẽ bayiró maĩrĩ, ¿deero tiirã múãpeja yꝰre duaró maĩgãri?

16 Yꝰ múãrẽ potocõririguere masĩpacara, biiro jĩcua: “Cũ menijĩgũ, marĩrẽ jĩditoqui; too síro marĩyere néewagudaqui”, jĩcua.

17 ¿Yꝰ múã pꝰto ticocoriramena yꝰ múãyere jĩditoremena ãmarĩ? Ëmaríwu.

18 Yꝰ Titore múã pꝰtopꝰ wáadutiwu. Teero biiri ãpĩ Jesuré padeogú marĩya wedegare cũmena ticocowũ. ¿Tito múã pꝰtopꝰ jĩditoremena múãyere ãmarĩ? Ëmariyigũ. Múã ãñurõ masĩã: Æsã Titomena sĩcãrĩbíro tiirã niiã. Cũcã múãrẽ buegũ, ãñuré dícuare tiirígũ niĩwĩ.

19 Apetó tiirá, múã ãsãrẽ “ãñurõ wãcũdutira tiíya” jĩ wãcũbocu. Niiria. Biiope niia: Ësã Cõãmacũ ãñacoropure Cristomena niijĩrã, wedesea. Yũũ maĩrã yáa wedera, niipetirere ãsã wedesea, múãrẽ Cõãmacũrẽ nemorõ padeonemóãrõ jĩrã.

20 Apetó tiirá, yũũ múã p̄top̄ jeari, yũũ booróbiro tiiríbocu. Teerora yũũpecã múã booróbiro tiiríbocu. Teeré wãcũgũ, cuiga. Apeyeréja, yũũ múãrẽ “biiro tiibócu” jĩ wãcũã: “Cãmerĩtutira, ãñatutira, cúara, cũãye dícuere wãcũrã, queti jĩrã, ãpẽrãrẽ ñañarõ jĩrã, ‘ãsãjã ãpẽrã nemorõ ãñunetõñucãã’ jĩrã, noo booró tiĩmajãrã tiibócu”, jĩga.

21 Teero tiigũ, múã p̄top̄ wáanemorĩ, Cõãmacũ yũũ Òpũ múã ñañaré tiirucũre wapa yũũre bobooro wáari tiibóqui. Múã ãpẽrãména múã booró ñañarõ ñeeaperere, múã ñamosãnumiã múã manusũmũã niihẽrãrẽ ñeeaperere, múã boboró manirõ tiirere wasohére wapa bayiró utibocu.

13

Wedeyaponorigue

1 Mecũtígã yũũ múã p̄top̄ wáaadaremena ãtĩãrĩ wáaadacu. Yũũ toopũ jeari, sícũ ãpĩrẽ wedesãdugagũ, Cõãmacũye queti jóaripũpũ jĩrõbirora tiíaro. Biiro jóanoã: “Puarã, ãtĩãrã ãñari siro, marĩ ãpẽrã tiirĩguere wedesãmasĩnoã”.

2 Too sugueropũ múã p̄top̄ jeagũ, “ñañaré tiirãre ñañarõ tiigũdacu” jĩ wedetoawũ. Teero biiri niipetirare wedetoawũ. Mecũtígã yoaropũ niipacu, wedenemoã sũcã: Yũũ múã p̄top̄ wáanemogũ, ñañaré tiirãre bóaneõ ãñaricu sáa.

3 Teero tiirá, múã ateré diamacú masiãdacu: Cristo yuupure wãcũré ticorémena wedesea. Cristo múãrẽ dutigú tutuhegũ niiriqui; múã watoapure tutuanetõjõãgũ niĩ.

4 Ate diamacúrã niĩã: Cũũ curusapu tutuhegũbiro páabiatunoyigu. Teero tiinórigũ niipacu, cũũ Pacũ tutuaremena catii. Æsãcã cũũbirora tutuhera niĩã, niirãpeja. Teero niipacara, cũũmena niijĩrã, Cõãmacũ tutuaremena catia. Teero tiirá, tee tutuaremena múãrẽ wedera, tiĩãpuadacu.

5 Múã basiro ateré naĩrõ sãĩñãña: “¿Diamacúrã Jesuré padeorãra niĩ marĩ?” jĩĩña. Múã basiro teeré ãñate. ¿Múã masĩrite Jesucristo múãmena niirere? Masĩcu sãa. Apetó tiirá, diamacú cũũrẽ padeorĩcu.

6 Æsãpe diamacúrã cũũrẽ padeóa. Múãrẽ teeré masĩrĩ booa.

7 Æsã múãrẽ ñañaré tiirijããrõ jĩĩrã, Cõãmacũrẽ sãĩbosãa. Basocã yuure “Corinto macãrãrẽ ãñurõ padeorĩ tiiwĩ” jĩĩrere ãmaãgũ mee tiia. Múã ãñurere tiirĩ boogã. Æsãrẽ “teero jĩĩãmajãrã tiiwã” jĩĩrĩ, ãñuniã.

8 Múã diamacú maquẽrẽ tiirĩ, ãsã “teerora tiiyã” jĩĩãdacu; diamacú maquẽrẽ cãmotãria.

9 Æpẽrã ãsãrẽ tutuherabiro ãñarĩ, ãñuniã. Múãpe padeotutũara niirĩ, useniã. Teero tiirá, múãrẽ Cõãmacũrẽ sãĩbosãnemoãdacu, diamacúrã padeorã niĩãrõ jĩĩrã.

10 Yuũ múã putopũ wãaadari suguero, atipũrẽ jóaa. Toopũ jeagũ, tutuaromena múãrẽ dutidũgariga. Marĩ Õpũ yuũ múãrẽ dutimasĩrere ticorigũ niiwĩ.

Tee dutirémēna múārē padeonemórĩ boosãã; múã padeorére ñañodugária.

11 Yáa wedera, múārē añurõ wáaaro. Múã ñañaré tiirere quēnoñá. Cāmerĩ wācūtutuari tiiyá. Sīcārōména añurõ niirecutiya. Teeré tiirí, Cōāmacũ marĩrē maĩgú marĩrē añurõ niirecutirere ticogú múāmena niigũdaqui.

12 Múã basiro cāmerĩ maĩrémena añudutiya.

13 Niipetira Jesuré padeorá múārē añudutiya.

14 Jesucristo marĩ Ōpũ múã niipetirare añuré ticoaro. Cōāmacũ múārē maĩgú múāmena niiārõ. Espíritu Santo múārē bapacutiaro.

Ñocõrõrã jóaa.

Cõãmacũ mecũã wedesei New Testament in Tuyuca

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tuyuca

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tuyuca

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
a71ca523-cda5-572a-9b0b-61d9ea37d1a8